

Kondor Katalin: A jóvátehetetlen

2025 november 19. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Istenem, mennyi, de mennyi olyan b?ne van az emberiségnek, ami jóvátehetetlen!

Már csak azért is, mert még bocsánatot sem kértek a b?nelkövet?k azért, amit megcselekedtek – többnyire ártatlan emberekkel. Mondhatjuk, és mondjuk is ezt, hiszen a magyar történelem – beleértve az eltitkolt fejezeteit is –

számos olyan b?nnel terhelt, mely b?nöket bizonyíthatóan ártatlan emberek ellen követtek el. Olyanok ellen, akiknek nemhogy nem volt b?ne, de nem is lehetett. S mégis ellehetetlenítették az életüket, sok esetben a létüket is, hiszen mind közönségesen bizony sokukat meggyilkolták, megalázták, avagy a biztos halálba küldték. Például internáló táborokba.

Akir?l most írok néhány szót, az egy olyan hölgy, aki már nem él, de a pontosan 75 évvel ezel?tti rettenetet, magyarán a kitelepítéseket gyermekként élte át. Zsákay Piroskának hívják, pontosabban hívták, mert miként jeleztem, sajnos már nincs közöttünk. Csakhogy, amikor még itt volt, talán a legtöbbet tette azért, hogy ami a magyarokkal az ötvenes évek elején, a kitelepítések korszakában megtörtént, az sohase mehessen feledésbe. Nagy szavak ezek, tudom, hiszen senki sem szavatolja, hogy a történelem nem ismételheti önmagát. 75 év bizony nagy id?, és sajnos arra is alkalmas, hogy ránk boruljon a feledés homálya. Számos esetben ez bizony meg is történt, vagy éppen történik, mert az id? t?lünk és emlékezetünkt?l függetlenül is halad sietve. Ám Zsákay Piroska olyan ember volt, aki nem engedett feledni. Nem hagyta, hogy a tényeket elfedje a homály. Bárhol megszólalt, bármit írt, hitelesen és cáfolhatatlanul beszélt a múltról. Az ? és a hozzá hasonlók múltjáról. Hogy mi ez a múlt? Nos, a kitelepítések ideje. Az ? és családjának sorsa, történelmünk egyik szégyenletes „eseménye”. S ha már a szinte pontosan 75 évvel ezel?tti történésekr?l írok, álljon itt néhány mondat a Zsákay Piroska és családja sorsáról, mely bizony nem egyedi sors a magyar családok történetét illet?en. Olyan sors, amely nem válik történelmünk dics?ségére.

A f?szerepl? tehát néhai Zsákay Piroska és családja. ?t idézem. „1950 és 1953 között több ezer embert telepítettek ki Magyarországon. Közöttük voltak azok a hatvaniak, azaz mi – az ottani vasutas családok tagjai –, akiket Hortobágyra, meg Recskre vittek el, mégpedig azért, mert ahol mi laktunk Hatvanban, annak a városrésznek lakói jóban voltak az ottani szerzetesrend, a ferencesek tagjaival. Ez volt a nagy b?nünk. A mi családunknak is.” Nos, Zsákay Piroskát, valamint édesanyját és kisöccsét e nagy b?n miatt Hortobágyra szállították, a férjet, az apát meg Recskre. Kényszer-munkatáborba, ahogy akkoriban nevezték az ilyen helyeket, bár többen máig haláltábornak hívják a helyszíneket. Piroska ez id? tájt már éppen iskolás korú volt, az öccse meg tán hároméves. ?, mármint a kisfiú reggelt?l estig sírt, hiszen nem volt vele az anyja, aki a rizsföldön dolgozott, ez volt a kényszermunka. A vízzel elárasztott rizsföldr?l csak kés?n érhetett „haza”, a barakkba. Piroska egy interjúban beszélt arról is, hogy az édesanyja is állandóan sírt. Felemlegette azt a számára szörny? élményt is Hatvan, Hortobágy, Huszt, amikor egyik napon meglátta a kisöccsét az istállóban, ahogy a napfény rávet?dött a gyerekre, és az orra-szája-szeme körül hemzsegtek a legyek, ugyanis ott lakmároztak… Ez volt a legszörny?bb, mondta. Egy másik interjúban megvallotta: „Ha ordítanak, akkor én mind a mai napig ledermedek, és maradt némi klausztrofóbiám, meg egy kis uniformis fóbiám is, de amúgy megvagyok.”

Ami a Hortobágyról, a „rizsb?l” való szabadulásukat illeti, az akkor történt, amikor jött a hír, hogy meghalt Sztálin. S Nagy Imre meg azt közölte, hogy feloszlatják a lágereket. Ez részben meg is történt, ám Piroskáék családjának nem volt hová menniük, mert államosították a házukat, ingóságaikat meg széthordták. Nos, ebb?l a pár történetb?l is világosan kiderülhetett, hogy Piroskának élete végéig volt mit elmesélnie. Meg is tette, nem lehetünk eléggé hálásak érte. Írásait, könyvét kötelez? olvasmánnyá tenném, ha rajtam múlna. Emlékére álljon itt egy, a rádiónak adott interjújában elmondott gondolata. Ugyanis arról kérdeztük, miért határozta el, hogy nyugdíjas korára misszionárius lesz? A felelet imígyen szólt: „A kilencvenes évben kaptam egy levelet. A ferencesek abban az id?ben kapták vissza a nagyszöll?si kolostort Kárpát-Ukrajnában. Onnan írtak, hogy jó lenne, ha nyáron jönnének pedagógusok magyart tanítani, mert a magára hagyott magyarság segítségre szorul. Akkor én pár kollegámmal kimentem Husztra. Másnap a templom udvarán több mint száz gyerek szorongott. A templomnak nem volt olyan zuga, ahol ne tanítottunk volna. A szül?föld varázsa ott valamivel er?sebb.” Hatvan, Hortobágy, Huszt! Micsoda játéka a sorsnak!

Áldott legyen Zsákay Piroska és sorstársai emléke. S mert még nemrég hagytuk magunk mögött október 23. napját, hadd fejezzem be ezt a kis írást azzal – remélve, hogy nagyon sokan érteni fogják: nem, nem soha!

Kondor Katalin - www.magyarhirlap.hu

Ajánló